

tem posebna navodila, v katerih se tole določa: Prošnja mora imeti podatke o vsej imovini davčnega zavezanca z izjavo, da nima druge premožne in nepremične imovine. Ako prosilec ne stanuje v občini, kjer dolguje davek, mora prošnji priložiti potrdilo občine, kjer stanuje in potrdilo občine, kjer dolguje davek. K vsaki prošnji mora občina podati utemeljeno izjavo o prosilčevem imovinskem stanju in njegovi plačilni sposobnosti. Od občin sprejete prošnje s potrebnimi podatki mora davčna uprava pregledati v teku enega meseca in sestaviti referat z izjavo in predlogom. Tako opremljene prošnje predloži davčna uprava posebnemu petčlanskemu odboru, sestavljenem iz davčnega upravitelja kot predsednika, treh oseb iz vrst prebivalstva vsake občine (ki jih predlagajo občinski odbori) in iz referenta, uradnika davčne uprave. Ta odbor se sestane vsak mesec na sklicanje predsednika. O odborovih sejah se prosilci obveste z objavo na način, ki je v občini običajen. Prosilec pa lahko sejam prisostvuje osebno ali pa preko pooblaščenega zastopnika. Odbor lahko prosilca pozove tudi z osebnim pozivom, če se mu to zdi potrebno. Ko je končano delo z odborom, pošlje uprava prošnje vseh zavezanecv, katerih ostanki ne presegajo 10.000 Din, finančni direkciji v končno rešitev. Glede prošenj za odpis nad 10.000 Din mora davčna uprava sestaviti seznam in ga poslati davčnemu oddelku finančnega ministrstva, ki se bo preko svojega uradnika prepričal o točnosti teh prošenj ali pa bo odredil, da se preko finančne direkcije prošnje dostavijo ministrstvu v nadaljnje reševanje.

*

Gospodarska vprašanja in odgovori.

O. A. v K. Murvina drevesa se lahko naročijo iz kakšne drevesnice donavske hanovine.

S. J., J. g. in C. F., Zg. V. Voluharja, ali kakor mu doma pravite krtica, se z uspehom lovi

z zastrupljenim korenjem. Korenček se izvrti in vanj dene strupa, na pritoer Zelio paste, ki jo dobite v Ljubljani pri Chemotichni. Tak s trupom napolnjen korenček se položi v rov, v katerem se voluhar nahaja. Rov se nato zagrne z zemljo, da ne prilhaja svetloba in zrak v nje. Voluhar ima namreč navado, da rov takoj zasuje z zemljo, kakor hitro je bil odprt z motiko ali kakšnim drugim orodjem. V trenutku, ko pride voluhar rov zadelavat, ga lahko ubijemo. Za posel je potrebno nekoliko spretnosti. — Glede odškodnine za po voluharju povzročeno škodo se lahko obrnete na bansko upravo v Ljubljani. Mogoče vam bode v jeseni nakazala nekaj drevesc iz svojih drevesnic.

F. F., Sv. J. ob P. Ako hočete imeti zdravo in skrklupa prosto drevje in predvsem pa sadje, ga morate škropiti z raztopino modre galice in apna, slično kot delate v vinogradu proti peronospori. Prvič se škropi pred cvetenjem drevja z 1% raztopino. Drugič škropimo takoj po cvetju in tretjič pa v polovici junija, po travni košnji. Pri drugem in tretjem škropljenju se vzame 1% škropivo, ki se takole pripravi: Za 100 l škropiva se odtehta 1 kg galice, se jo dene v krpo od žaklovine in to obesi v posodo z vodo tako, da ravno v vodo sega. V nekaj urah se je galica raztopila. Med tem časom si odtehtamo 1 kg mastnega in obležanega apna za 1 kg galice. Apno se z vodo razredči in dobro preceedi v posodo, v kateri hočemo škropivo imeti. Temu precejenemu apnenemu mleku se nato dodane raztopljena galica, da dosežemo množino 100 l. To raztopino dobro zmešamo in jo še preskusimo s »Tenoltalin« papirjem, če ima dovolj apna. Če je papir ostal bel, ko je bil v raztopino pomočen, se mora še raztopljenega apna dodati, ako je pa papir postal temno rufede barve, je pa znamenje, da smo preveč apna dodali in raztopina se mora z dodatkom vode razredčiti. Pravilno sestavljeno škropivo napravi »Tenoltalin« papir rozabarven. Pri škropljenju samem je paziti, da so vsi deli drevesa fino poškropljeni. Škropivo mora biti porazdeljeno po listju in sadju v obliki rose, ne pa v kapljicah.

»Domoljubni pevec«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Nekaj, kar je lepo in nič ne stane.

Naše kmetiške hiše so na zunaj marsikje kot graščine. Lepe so in zidane. Ako pa človek pride blizu, pa mu ne ugajajo več tako, vsaj povsod ne. Nesnaga na dvorišču, umazanost v notranjščini. Snažna hiša, to mora biti ponos gospodinjje. Snaga je to, kar je lepo, pa nič ne stane.

Snago na dvorišču, kjer se dela, je težko vzdrževati. Toda na soboto in pred prazniki je pa tudi dvorišče treba pomesti in pospraviti orodje, da ne leži vsevpred. Če se dvorišče tudi lepo zravna in s peskom posuje ali pa s travo poseje, da ni blatno, bo prav lep utis. Klopica pred hišo naj bo stalno snažna, da se lahko potnik ali tudi domači vsedejo na njo.

Veža je navadno kraj, kjer odlagamo stvari, ki jih nočemo imeti v sobi. Veža naj bo tudi snažna. Tu naj bo prostor za orodje, na tleh pa karkoli, da se odrgnejo čevlji in ljudje ne nosijo blata v hišo. Tak blatnik se lahko doma napravi, splete iz slame, vrbovja, če ni drugega, se sešije stare vreče na obliko, kakor jo zahteva vhod v sobo.

Soba je prostor, kjer se mora vsak počutiti zadovoljnega. Naj zato ne visijo nikjer umazane cunje, ne na peči, ne za oknom. Po mizi naj se ne nahajajo drobci jedi, na katerih se pasejo celi roji muh v poletnem času. Dobro osnažena miza, suha, če tudi nepogrnjena, vabi vsakega, da prisede. Okna v sobi naj bodo umita. Nele zaradi svetlobe, ampak zato, ker sicer tako motijo v sicer snažni sobi. Podobne na steni naj ne bodo zavite v pajčevino. Na rožah naj ne bo prahu, ki se kot radilo dvigne, kadar sapa pihne skozi vrata.

Drevo smrti.

V notranjosti Afrike so gozdovi, v katerih je najti posebno vrsto drevesa, katerega imenujejo domačini »drevo smrti«. Zamorci opisujejo to drevo kot izredno veliko ter z belim cvetom, ki razširja omamljiv duh. Vonj cvetja vpliva skrajno prijetno, a vzame človeku zavest in po daljšem udihavanju je duh smrti. Angloška ekspedicijska, ki je zapustila te dni London, se bo potrudila, da bo razvozljala uganko z drevom smrti. Odposlanstvo domneva, da vsebuje cvetje drevesa močan strup. Domačini pokrajni, v katerih raste omenjeno drevo, se ga poslužujejo za usmrtilcev na smrt ob-

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

19

(Dalje.)

Tako torej je bila upoštevana njegova najstrožja prepoved, da ne sme nikdo ven in noter! Ljudska brezbriznost v očigled smrti ga je vznemirila ter potrla. Na ta način se ne bo poslovlila kuga, predno se ne bo zgrudila pod njeno koso zadnja žrtev. Sklenil je, da bo obračunal koj drugo jutro z neposlušneži, a je še počakal. Hotel se je uveriti, ob kateri uri da se spuščajo tihotapci kuge preko sicer nedostopnih skal v dolino. Ni mu bilo treba prežati dolgo. Že v mraku se je ponovil prizor plezanja po vrvi, samo tokrat iz trga navzdol. Ni smel še dalje čakati in odlagati tolikanj nujne zadeve. Pozval je oskrbnika, mu zaupal odkritje in zapovedal, naj zgrabi nepokorneže še to noč in jih prižene zjutraj k hjemu na odgovor in obsodbo.

Koga je pritirala drugi dan zarano nočna

straža na zaslišanje? Pištelakovo Emo in njeno služinčad: tri hlapce in dve dekli. Nikdo od jetnikov ni vztrepetal, ni buknil v jok pri pogledu na razljutenega nadpastirja. Na odgovor pozvana gospodarica Ema je mirno in dostojanstveno izpovedala, da opravlja s svojimi služabniki vred po okolici noč in dan dejanska dela krščanskega usmiljenja. Njo je blagoslovil Bog z obilnim življenjem. Kmet in bajtar sta proti Kozjem, Podsredi in Bučam že čisto izčrpana glede prehrane. Pomni naj tudi on, da lakota rodi kugo! Pred njegovo prepovedjo je raznašala svobodno milodare med najpotrebnejše, sedaj jih mora tihotapiti in žrtvovati cele noči za one, ki umirajo kot okuženi izgnanci na prostem brez strehe, hrane in tolikanj zaželjene pijače. Tudi okuženec je človek z neumrjočo dušo in ne stekel pes, kateremu se ognemo ali ga pa pobijemo pri srečanju!

Nobena izpoved še ni napravila v življenju na škofa tolikega vtisa, ga ni tolikanj presunila kakor Emina. Povabil jo je v globokem spoštovanju na stol in poslušal ter poslušal resnično povest o prebriskem ljudskem gorju po teh nesrečnih kra-

Prav prijetno dene tudi to vsakemu, če vidi, da je vse, kar se na mizo prinese, snažno. Kruh, ječ, nož, kozarec, posoda. Seveda mora vse to nuditi tudi snažna roka, v snažni, če tudi še tako preprosti obleki.

Snaga mora biti na obleki in čevljih, na vsem pohištvu. Pa ne le v oni sobi in tedaj, kadar vemo, da kdo tja pride in v katero sobo da ga bomo spustili, ampak vedno in povsod.

Spomladi, ko je že toplejše, moramo podvzeti splošno snaženje, kakor hitro se prvo delo na vrtu uletí. S tem splošnim snaženjem začnemo v podstrešju. Podstrešje je velikokrat zaradi nesnage vzrok, da se naseli kaka bolezen v hišo, da se vnamejo smeti in vse mo-goče, kar je tam nametano, ob iskri, ki švigne iz kake špranje v dimniku. Vso nepotrebno navlako, smeti pa znosimo na gnoj, da jih s tem spravimo v zemljo. Podstrešje, kjer se lovijo podgane, je največja sramota za vsako gospodinjstvo.

Morda imate na podstrešju isto, kar imajo drugi v kašči. Nekateri gospodinjstva shranjujejo tamkaj vreče, imajo tam predale za sadje, žito. Kjerkoli to pač je, tam mora biti na snažnem prostoru. Predale je treba izprazniti, zmiti in na solncu posušiti. Tudi droge, kjer meso visi, tudi omare, kjer se razne vkuhanne, v kozarcih shranjene jedi pospravljajo, je treba večkrat temeljito osnažiti, zbirati. (Dalje sledi.)

Čuvaj čevlje! Največ čevljev nam uniči mokrota. Če so mokri, pa ne znamo z njimi prav ravnati, bodo kmalu končali. Mokre čevlje hitro posušiš, ako jih napolniš z ovsom, otrobi ali papirjem ter jih daš kam na prepih. Če so se ti pa čevlji že preveč posušili, posebno ob peči, jih boš razmeščala s tem, da jih namažeš s petrolejem. Mokre čevlje težko dobro zlikaš, da bi se svetili. Namaži jih tako, da boš maščo primešala nekoliko mleka. Da čevlje dolgo ohraniš, ne nosi jih vsak dan, ampak pusti, da se vsak drugi dan

prezračijo in osušijo od pota, ki ga je noga spotila. Če ti usnje na čevljih poka, odstrani maščo, pa namaži čevlje z ricinovim oljem.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 30. aprila so pripeljali špeharji 42 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, špeh pa po 10 do 11 Din. Kmetje so pripeljali 16 voz sena po 70 do 100 Din, dva voza otave po 85 do 90 Din, dva slame po 85 do 70 Din, 18 voz krompirja po 1.50 do 2 (novi italijanski krompir 1 kg 10 Din), 16 vreč čebule po 5.50 do 6 (česen 10 do 12 Din). Zelje (glava) 3 do 5 Din. Pšenica 1.75 do 2 Din; rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.25 do 1.50 Din, proso 1.75, fižol 1.75 do 2.50 Din. Sadnih dreves je bilo 194, trt 350 komadov. Kokoš 25 do 35 Din, piščanci 35 do 70 Din, raca 20 do 30 Din, gos 50 do 60 Din, puran 50 do 90 Din, kozliček 40 do 80 Din, jagnje 80 do 100 Din. Luščeni orehi 16 do 18 Din, celi orehi 5.50 do 6 Din. Hren 8 do 10 Din, kartijola 10 do 15 Din, ohrovt 3 do 5, špangel (šopek) 7 do 12 Din, glavata solata 1 do 4, radič (1 kg) 10 Din, jabolka 5 do 10 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 30 Din, jajca 0.50 do 0.70, med 14 do 20, suhe slive 8 do 12 Din.

Mariborski živinski sejem dne 26. aprila. Na ta živinski sejem je bilo prignanih 12 konj, 11 bikov, 179 volov, 231 krav in osem telet, skupaj 340 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli 3.75 do 4.50, poldebili voli 3 do 3.50, plemenski voli 3 do 3.25, hiki za klanje 3 do 3.50, klavne krave debele 2.75 do 4, plemenske krave 2 do 2.50, krave klobasarice 1.50 do 1.75, mlada živina 3 do 5, teleta 5 do 6 Din za kg žive teže. Prodanih je bilo 167 glav. Mesne cene so bile: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, volovsko meso II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6 Din, teleče meso I. vrste 10 do 13 Din, teleče meso II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 8 do 16 Din za kg mrtve teže.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 29. aprila 1932 je bilo pripeljanih 215 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do

6 tednov stari komad od 40 do 70 Din; 7 do 9 tednov stari od 90 do 110 Din; 3 do 4 mesece stari od 150 do 250 Din; 5 do 7 mesecev stari 300 do 350 Din; 8 do 10 stari 400 do 450 Din; eno leto stari 600 do 800 Din. 1 kg žive teže so prodajali od Din 5.— do 6.—, 1 kg mrtve teže pa od Din 7.50 do 9.—. Prodanih je bilo 172 svinj.

Ruše. Radi nenadnih zaprek se ne bo vršil materin dan katoliškega prosvetnega društva v četrtek, dne 5. maja, ampak šele v nedeljo, dne 8. maja ob pol 8. uri zvečer. Spored bo sledeč: Otvoritev; Moja mama, deklamacija (deček); Materi, deklamacija (deklica); slavnostni govornik dr. Josip Jeraj; A. Mav: Kaj boš ti tičica in Mati, pesmi, poje mešani zbor; Ave Marija, zborna deklamacija in »Dva računa«, dramatičen prizor. K proslavi vabimo vse ruske mater, da bodo videte, kako jih ljubimo. Vstopnina: Sedeži 3 in 2 Din, stojišča 1 Din. Vstopnice si preskrbite že v predprodaji v kaplaniji. Na svidenje!

Sv. Trojica v Sl. gor. V slučaju ugodnega vremena priredijo Frančiškovi križarji iz Maribora pod vodstvom g. p. Cirila Vračko majniški izlet k Sv. Trojici v Slov. goricah v nedeljo, dne 8. maja tega leta ter priredijo pod okriljem katoliškega izobraževalnega društva proslavo 700 letnice sv. Antona Padovanskega na prostem ali v samostanski dvorani po večernicah. Spored bo zelo zanimiv. Nastop Frančiškovih križarjev v viteških oblekah, deklamacije, govor in misijonska igra v treh slikah: »Tam daleč za morjem«. Vsi vljudno vabljeni!

Št. Andraž pri Velenju. Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo je dne 24. aprila uprizorilo igro »Pogodba«, kmečka komedija s petjem v treh dejanjih. Dvorana društvenega doma je bila nabito polna gledalcev, zlasti mnogo jih je prišlo iz sosednjih župnij. Igračci so podali uloge tako dovršeno in s takim doživetjem, da je bilo občinstvo naravnost očarano. Mnogo pohvale sta žela tudi pevski in tamburaški zbor. Na splošno željo občinstva se igra po-

jih od leta 1573. do danes. Škofu so zaigrale v očeh solze pri primerjavi: Kaj je storil doslej on za omiljenje ljudskih križev in težav in kaj pa ta-le priprosta, a junaška ter angelska kmečka deklina! Velik prepad med obema in to še posebno sedaj, ko stiska tare ter mori narod kuga! Nikoli še ni bil vprašal kake ženske za svet, Emo pa je: Kaj za bodoče? Vstala je, pokazala z desnico na križ in rekla: »Obzidje nas ne bo občevalo pred kugo, ampak Križani, če ga bomo prosili ne posamič, pač pa v skupni, goreči molitvi za odvrnitev lakote in kuge. Odprite grajske shrambe, razdelite živež, v procesijah do Marije in oteti bomo vsi!«

Tako se je glasil edini zdravilni recept iz od zgoraj navdahnjenih ženskih ust. Škof se je oklenil nasveta z vsem imetjem in preziranjem lastnega življenja.

Še istega dne je bila preklicana prepoved prostega izhoda ter oznanjene po grajskih selih procesije pod škofovim vodstvom k naši ljubi Gospej v Zagorju, na stare Sv. gore nad Podsredo, k žalostni Materi božji in od tamkaj k rojstvu Marije Device na Sv. gorah nad Št. Petrom v Leskovcu.

Škof strahopetec, strogi svetni knez ter gospodar se je prerodil v par urah v neustrašenega nadpastirja in usmiljenega Samarijana. Z Emo je izdelal načrte za dejansko pomoč, kolikor so premogle grajske žitnice ter shrambe. Z njo je organiziral prošnje procesije, kakršnih niso doživeli spodnji kraji glede števila udeležbe in zaupljivosti ne prej in ne pozneje.

Oskrbniki na: Pilštajnu, v Podsredi in na Kunšpergu so prejeli povelja, da morajo takoj odpreti grajske žitnice, shrambe ter kleti. Izstradanim revežem je treba brezplačno priskočiti na pomoč. Med siromaki se je bila naglo raznesla vest, da jim bo pomagano zastonj po želji in odredbi škofa, ki se je sam nastanil med okuženimi, da jih otme objema smrti.

Na Pilštajnu so delili božje darove med izlakane sirote v trgu pri graščinskih žitnicah in spodaj v Lesični. Prevzvišeni je imel dovolj prilike, da se je prepričal na lastne oči, koliko pomanjkanje ter gorje izmозgava narodu zadnje moči. Siromaki, zdravi in okuženi prosjaki so

sojenih. Obsojenca privežejo k drevesu smrti in ga prepustijo nadaljnji usodi. Smrt z udihavanjem strupenega vonja nastopi po preteku nekaj ur in je brez bolečin.

Mučilni stol za dolžnike.

Na razstavi v Washingtonu je videti med drugim tudi posebnost, pri koje pogledu obiskovalca potresa groza. Posebnost je namreč mučilni stroj za dolžnike. Je to lepo izdelan in z rezbarijami okrašen stol, ki zgleda na zunaj kakor kak kraljevski prestol, v resnici pa je služil prav posebnemu namenu pred dobrimi 300 leti. Ako kdo ni mogel